

1 ולכאורה, ענינים אלו בודאי לא היו שייכים אצל בעל הגאולה, ובמכ"ש מזה שאפילו אדם פשוט
 2 צריך לדונו לכף זכות²⁷, ועאכו"כ כשמדובר אודות צדיק ונשיא בישראל! ?
 3 ויובן ע"פ מה שמצינו²⁸ שענין התשובה צריך להיות גם אצל צדיק שאינו יכול ללמוד תורה מצד
 4 חולי וכיו"ב, כי אף שאין זה באשמתו, הרי סוכ"ס יש אצלו ענין של חסרון, שזהו ענין החטא, מלשון
 5 חסרון²⁹, כמו "והייתי אני ובני שלמה חטאים"³⁰, שפירושו חסרים.
 6 ועד"ז בנדו"ד:
 7 ברשימת המאסר³¹ מספר בעל הגאולה, שאמר לחוקרים - במענה על שאלתם אם הוא יודע היכן הוא
 8 נמצא - שהוא נמצא במקום שאסור באמירת ברכה וכיו"ב (אף ש"מלא כל הארץ כבודו"³²).
 9 ומובן, שבמקום כזה חסר גם בהתבוננות בגדולת הבורא כו', וכיון שחסר בהתבוננות שבמוח, אזי
 10 חסר גם בהתעוררות הרגש שבלב, כך, שבדקות הרי זה ענין של חולי כו'.
 11 ועד"ז מובן גם בנוגע לענין דיוודי הים והולכי מדבריות: יורדי הים - מצד הבלבולים ד"מים רבים",
 12 אשר אע"פ ש"לא יוכלו לכבות את האהבה"³³, מ"מ, הרי זה מבלבל כו'; והולכי מדבריות - להיותו
 13 במקום שהוא בבחי' מדבר, "אשר לא ישב אדם שם"³⁴.
 14 ו. ועדיין צריך להבין:
 15 הרי במשך כל זמן הישיבה במאסר עמד בעל הגאולה בתנועה של מס"נ, וא"כ, איך שייך לומר שהי'
 16 אצלו ענין של חסרון, בדוגמת הארבעה שצריכים להודות?
 17 ויובן ע"פ המסופר אודות הבית יוסף³⁵, שהובטח לו שיזכה למסור נפשו על קידוש השם (לאיתוקד
 18 על קידוש שמיא), ובגלל סיבה מסויימת נטלו ממנו זכות זו, וכתוצאה מזה הי' ביכלתו אח"כ לחבר את
 19 ה"שולחן ערוך".
 20 והענין בזה - שאף שמצד עצמו הי' טוב יותר עבורו לזכות למסור נפשו על קידוש השם, מ"מ, מצד
 21 העולם הי' טוב יותר שיהי' חיבור ה'שולחן ערוך'.
 22 ובנוגע לעניננו: כיון שבעל הגאולה הי' נשיא הדור, הי' נוגע לו הטובה של כל הדור, ולכן, אף
 23 שמצד טובת עצמו הרי בשבתו במאסר הי' במעמד ומצב היותר נעלה של מס"נ, מ"מ, כיון שהי' חסר
 24 אז בענין ההשפעה בעולם (נוסף לכך שגם הוא בעצמו לא הי' יכול לעסוק בתורה, בהתבוננות וכו'),
 25 הרי החסרון שבעולם נחשב לחסרון גם אצלו³⁶.

* * *

26 ז. האמור לעיל שאצל בעל המאסר והגאולה היו כל ד' הענינים שצריכים להודות עליהם - מצינו
 27 גם בנוגע לכללות הענין דיציאת מצרים³⁷:
 28 בנוגע לארץ מצרים מצינו במדרשי חז"ל³⁸ שאפילו עבד אחד לא הי' יכול לברוח משם. ומזה מובן,
 29 שבהיותם במצרים היו בנ"י במעמד ומצב של חבוש בבית האסורים.
 30 וכמו"כ היו במעמד ומצב של חולה - כמובן מזה שלאחרי היציאה ממצרים נאמר³⁹ "כי אני הי'
 31 רופאך", וכמובן גם מפירוש רש"י על הפסוק⁴⁰ "אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים", "משל
 32 למלך שהי' בנו חולה והוליכו למקום רחוק לרפאותו כו'".

(33) שה"ש ח, ז.
 (34) ירמ" ב, ו. וראה לקו"ת במדבר ד, ג. ובכ"מ.
 (35) ראה תורת מנחם - התוועדויות חל"ג ע' 384. וש"נ.
 (36) חסר הסיום (המו"ל).
 (37) ראה גם לקו"ש ח"ב שם ואילך.
 (38) מכילתא יתרו יח, יא. פרש"י שם, ט. ועוד.
 (39) בשלח טו, כו.
 (40) ר"פ מסעי.

(27) אבות פ"א מ"ו (פרק דשבת זז).
 (28) ראה לקו"ד ח"א קפג, א. וראה גם תורת מנחם -
 התוועדויות חמ"א ריש ע' 340.
 (29) לקו"ת מטות פב, א. ובכ"מ.
 (30) מלכים-א, כא ובפרש"י. ועוד.
 (31) ראה סה"ש תש"ב ע' 82. וראה גם שיחת י"ב תמוז
 דאשתקד ס"ד (תורת מנחם - התוועדויות חמ"ד ס"ע 84). וש"נ.
 (32) ישעי' ו, ג.